

از : مرند

يك مورد بیمار مبتلی به کزاز که بدون معالجه

بهبود یافته است

تعارف

دکتر ایرج یزدانی

پسر بچه ۱۲ ساله ای بنام رسول فرزند قربان شهرت قربانعلی اهل زال از توابع مرند آذربایجان را در تاریخ ۳۱/۷/۲ بعلت اینکه چند روزیست نمیتواند غذا بخورد و دهانش کلید شده و باز نمی شود و بدنش مانند یک تکه چوب خشک شده است و خواب و استراحت ندارد بمطب اینجانب میآوردند .

شرح حال بیمار : پدرش آغاز بیماری را از ۶ روز قبل تعریف میکند و میگوید که طفل در هفته قبل کاملاً سالم بود ولی رفته رفته مشاهده میشود دهان طفل کلید شده قادر بخوردن غذا نمی باشد بدن وی طوری سخت میشود که نمیتواند به نشیند و حتی خوابیدن وی دچار اشکال شده بود بمحض سرو صدا بیدار شده مبتلی به تشنج و ناراحتی میشد سابقه مرضی مهمی نداشته است .

معماینه - اولین علامتی که جلب نظر هر بیننده را می نمود تریسموس و انقباض عضلات فك و دهان که بهیچ وسیله باز نمی شد . صورت وضعی باصطلاح خنده ساردونیک (۱) بخود گرفته بود انقباض عضلات گردن شدید بود (۲) بطور کلی انقباض در تمام بدن بیمار مشاهده میشد بطوریکه بدن بیمار در حال ایستوتونوس (۳) بود . بمحض تحریکات خارجی تشنجات به بیمار دست میداد و از این لحاظ خیلی در اذیت بود .

دستگاه تنفسی - عارضه ای نداشت .

دستگاه گردش خون - مختصری تا کی کاردی ، قرعات نبض ۱۰۰ در دقیقه -

درجه حرارت ۳۸ .

دستگاه گوارش - بعلت تریسموس وضع زبان دیده نشد . مدت چهار روز

۱ - rirus sardonicus

۲ - raideur de la nuque

۳ - opisthotonus

مزاج بیمار اجابت نکرده بود بیمار قادر بحرف زدن نبود چون مایل نبودم بیش از این وقت بیمار را تلف نمایم با علائم تریسموس و انقباض تمام بدن و تشنجات تشخیص چند بیماری مطرح شد. در درجه اول تتانوز بعلاوه مسمومیت باسترکنین و منثزیت در نظر گرفته شد ولی بعلائم ذکر شده در فوق بیماری کزاز قابل قبول بود. پدر و خود بیمار نتوانستند سابقه زخمی را شرح دهند ولی چون از وضع بیمار مشاهده میشود که فقیر و بی بضاعت با پای برهنه مجبور است راه برود و گاو و گوسفند بچرانند حدس زده میشود که محل ورود باسیل از طریق کف پا میباشد. تشخیص تتانوز محرز بود فوری دستور داده شده لااقل برای دفعه اول هشتاد هزار واحد سرم انتی تتانیک تزریق نماید. و تأکید شد هر چه زودتر سرم تزریق شود ولی متأسفانه چون سرم در بازار گران میباشد یعنی هر ۵۰۰ واحد شش تومان بدست بیمار میرسد. بیمار قادر بخیریداری سرم نشد ناچار وی را به بهداری شهرستان با تشخیص کزاز معرفی کردم.

تاریخ ۳۱/۷/۱۷ بهدایت پدر بیمار به بهداری رفته بیمار را ملاقات کردم. از پزشک اطاق وضع بیمار را سؤال کردم پزشک تعریف کرد روزهای اول حالت بیمار فوق العاده سخت بود غدانی خورد دهانش باز نمیشد شبها خواب نداشت قادر به نشستن نبود فقط مختصری شیر از گوشه های دندانهایش بدندان او میریختیم ولی روز بروز حالش رو بهبودی رفته بطوریکه فعلاً میتواند مختصری دهانش را باز نموده و غذاهای مایع بخورد و شبها مختصر استراحت نماید و با کمک می تواند بنشیند سپس بورقه تب و داروئی وی نگاه کردم مشاهده شد - بیمار تب های مختصری میکند ولی دستورات داروئی بیمار فقط شامل بسته های مسکن مانند آسپرین و پیرامیدن بود و بهیچوجه سرم انتی تتانیک دستور داده نشده بود این موضوع چون برای اینجانب تازه بود از پزشک بیمارستان فوری تحقیق شد نامبرده اظهار کرد بعلت موجود نبودن سرم ضد کزاز سرم تزریق نشد فقط داروهای بیمار شامل بسته های آسپرین میباشد و حال مشارالیه هم نسبتاً رضایت بخش است بطوریکه بصاحبان مریض اطلاع داده شده بیمار خود را تحویل گیرند.

بیمار در تاریخ ۳۱/۷/۱۹ از بهداری مرخص گردید. آدرس بیمار پرسیده شد یکماه بعد توسط پسر عمویش احوال او را پرسیدم گفت کاملاً حالش خوب و کار

اولیه خود را ادامه میدهد.

نتیجه - بیمار با وجود داشتن تمام علائم بیماری تتانوز : تریسموس ، انقباض تمام عضلات بدن، تشنجات بدون معالجه مخصوص یعنی تزریق سرم انتی تتانیک بهبود حاصل نمود و اینک مشغول زندگی میباشد .

البته اینجانب ادعایمی کنم که بیماری تتانوز ممکن است بدون تزریق سرم خوب شود ولی بعضی اشکال خفیف ممکن است مشاهده شود که بدون معالجه اختصاصی عاقبت خوبی داشته باشد گرچه بیماری رسول از لحاظ علائم بالینی چندان خفیف نبود ولی دوره نهفتگی بیماری در نزد وی فهمیده نشد .